

อริสัจ ๔ กับวัยรุ่นในศตวรรษที่ ๒๑ Four Noble Truths and Teenagers of ๒๑st Century

จิตศรีณย์พร ปัญจวัฒน์คุณ^๑
Jitsarinporn Phanjawattanakun

บทคัดย่อ

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ แต่ด้วยสภาพแวดล้อมในศตวรรษที่ ๒๑ นี้มีความเจริญด้านเทคโนโลยีอย่างมาก จนทำให้วัยรุ่นในศตวรรษที่ ๒๑ตกเป็นทาสของสื่อและได้สร้างปัญหามากมายให้กับสังคม จึงนำหลักธรรมอริสัจ ๔ มาช่วยแก้ปัญหา ด้วยการให้วัยรุ่นมองไปในปัญหา คือ ๑. ทุกข์ คือ ปัญหา เป็นสิ่งที่ควรรอบรู้ว่าตัวทุกข์คืออะไร ๒. สมุทัย คือ สาเหตุของปัญหามาจากอะไร เป็นสิ่งที่ควรละ ๓. นิโรธ คือ การแก้ปัญหา เพื่อให้หลุดพ้นจากทุกข์ เป็นสิ่งที่ควรทำให้แจ้ง ๔. มรรค คือ วิธีการแก้ปัญหา เป็นสิ่งที่ควรอบรมบำเพ็ญให้เกิดมี ถ้าวัยรุ่นเข้าใจในกระบวนการอริสัจ ๔ ย่อมทำให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น

คำสำคัญ : ๑.อริสัจ ๔ ๒.วัยรุ่น ๓.ศตวรรษที่ ๒๑

ABSTRACT

Teenager's life is the time of changes, both physically and mentally. Unfortunately, in ๒๑st century, technology has been developed so fast and far, these changes have been the cause that lures people, especially teenagers, to fall under the influence of technology, internet and social media. Some teenage problems have been grown larger to global issues, which most of them have a root from technology influences. Therefore, Four Noble Truths should be applied to solve these problems. Four Noble Truths included Dukkha is suffering, Samudaya is the origin of suffering, Nirodha is the cessation of suffering and Marga is the way leading to the cessation of suffering. If we can teach the new generation to understand these truths, the problem will be solved from the root, the young ones will live their life with understanding and happiness, and the world will be a better place.

^๑บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email : Phanjawattanakun๑๒@gmail.com

Keyword : ๑.Four Noble Truths ๒.Teenagers ๓. ๒๑st Century

๑.บทนำ

วัยรุ่นไทยในยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยทั่วไปมีชีวิตอยู่ภายใต้โลกของสื่อ อยู่ภายใต้ระบบเทคโนโลยีเต็มตัวแล้ว เพราะสื่อสังคมออนไลน์ เป็นกระแสหลักที่หลอมละลายจิตใจคนไทยในทุกเพศทุกวัยให้เป็นทาสเทคโนโลยี สะท้อนให้เห็นว่าปัจจุบันนี้เป็นศตวรรษแห่งความสับสนวุ่นวาย ถ้าวัยรุ่นไทยปรับตัวไม่ทันก็จะสร้างปัญหาให้กับสังคม ปัญหาที่จะเกิดมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะเทคโนโลยีมีเสน่ห์ น่าทึ่ง ด้วยอิทธิพลความสามารถของสิ่งไม่มีชีวิต มากไปด้วยความสามารถเหนือมนุษย์และเป็นความสามารถไม่มีขีดจำกัด ดังที่ท่านยุค ศรีอาริยะ กล่าวว่า "คนไทยมีชีวิตอยู่ภายใต้โลกของสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหรัฐอเมริกา การเกิดขึ้นของสื่อไร้พรมแดน (Global Media) ได้ส่งอิทธิพลที่ยิ่งใหญ่ในการกำหนดเหนือทิศทางของข่าวสารในประเทศไทย และความเชื่อของวัยรุ่นในสังคมไทย วัยรุ่นไทยเชื่อว่า ทุกอย่างที่เขาจะวันตบอกเป็นความจริง และในระบบข่าวสารได้ใช้วิธีการถล่มทลายของข่าวสารตะวันตก จนสามารถสร้างกระแสความบ้าคลั่งสิ่งๆที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์ และมองเห็นแต่ด้านดีของกระแสโลกาภิวัตน์ และผู้นำทางสังคมขาดการพิจารณาไตร่ตรองยิ่งทำให้เป็นทาสทางปัญญาและทางวัฒนธรรมอำนาจของสื่อมีมหาศาลมาก แต่เป็นพลังอำนาจที่คนทั่วไปมองไม่เห็น และไม่เคยมองเห็นว่า คือภัยอันตรายที่ยิ่งใหญ่^๒ทำให้เป็นที่น่าตระหนกถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับวัยรุ่น

ปัญหาทั้งหมดเกิดเนื่องมาจากทางจิตใจ ความต้องการต่าง ๆ ถูกผลักดันมาจากภายใน การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด คือแก้ที่ต้นตอ ต้นเหตุ ก็คือจิตใจ จิตใจจะถูกแก้ไขได้ต้องแก้ด้วยหลักธรรมทางพุทธศาสนาเท่านั้น และที่เหมาะสมกับเรื่องปัญหาวัยรุ่นในยุคนี้ ก็คือ หลักอริยสัจ ๔ ว่าด้วยเรื่อง ๑. ทุกข์ ๒. สมุทัย ๓. นิโรธ และ ๔. มรรค ซึ่งอริยสัจ ๔ เป็นการสอนที่เป็นหลักแห่งความจริง ความจริงที่ประเสริฐ อริยสัจมีความสำคัญมากดังที่มีพุทธพจน์ตรัสว่า “ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย รอยเท้าของสัตว์ทั้งหลาย ที่เที่ยวไปบนพื้นแผ่นดินทั้งสิ้นทั้งปวง ย่อมประชุมลงในรอยเท้าข้างนั้น กล่าวได้ว่า เป็นยอดเยี่ยมในบรรดารอยเท้าเหล่านั้น โดยมีขนาดใหญ่ ฉันทใด กุศลธรรมทั้งสิ้นทั้งปวง ก็สงเคราะห์ลงในอริยสัจ ๔ ฉันทนั้น”^๓ ดังนั้นการที่วัยรุ่นจะดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุขจะต้องศึกษาทำความเข้าใจเข้าถึงหลักธรรมอริยสัจ ๔ จึงจะเป็นการดี

ความหมายของศตวรรษที่ ๒๑

คำว่าศตวรรษ มาจากภาษาสันสกฤต ศต (หนึ่งร้อย) และ วรรษ (ปี) หมายถึงช่วงเวลาติดต่อกัน ๑๐๐ ปี ในทุกระบบวันที่ ศตวรรษจะถูกกำหนดให้เป็นตัวเลขแบบมีลำดับ ดังนั้น จะกล่าวถึง "ศตวรรษที่สอง" แต่ไม่กล่าวว่า "ศตวรรษสอง" ศตวรรษมีทั้งคริสต์ศตวรรษและพุทธศตวรรษ จะนับจากปีแรกของ ศตวรรษ ถึง ปีที่ ๑ (จาก ๑-๑๐) ถึงปีที่ ๑๐๐ เช่น ศตวรรษที่ ๒๑ จะนับตั้งแต่ปี ๒๐๐๑ ถึง ๒๑๐๐ หรือ ศตวรรษที่ ๑๕ จะนับตั้งแต่ปี ๑๔๐๑-๑๕๐๐ ฯลฯ^๔ ดังนั้น คริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง เริ่มนับตั้งแต่แต่วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๒๐๐๑ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ค.ศ. ๒๑๐๐

^๒ยุค ศรีอาริยะ,(๒๕๔๖), หน้า ๗๙-๘๐

^๓ม.ม. ๑๒/๓๔๐/๓๔๙

^๔วิกิพีเดีย สารานุกรม,๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑,<<https://th.wikipedia.org/wiki/ศตวรรษ>>(๑๓ July๒๐๑๘)

ความหมายของศตวรรษที่ ๒๑ นี้ สามารถที่จะให้ความหมายได้หลากหลายตามแง่มุมที่มองตามประสบการณ์ ตามความนึกคิดจินตนาการของตน เพราะเป็นการมองสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสิ่งต่าง ๆ เช่น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระองค์มีพระบรมราโชวาท “เดี๋ยวนี้สมองของคนเป็นทาสของคอมพิวเตอร์ ซึ่งคอมพิวเตอร์เรียกว่าสมองกล หรือสิ่งที่คนคิดขึ้นมาทำ คนเลยไม่ใช้ความคิด เมื่อไม่ใช้ความคิดแล้ว พุดจากกันไม่รู้เรื่อง...”^๕ “พระองค์ทรงเน้นว่าคนไทยถูกคอมพิวเตอร์ครอบงำ ขาดการพิจารณาไตร่ตรอง ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต แต่บางท่านก็มองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ นี้เป็นลำดับของเหตุการณ์สำคัญๆ ทางสังคมได้ว่า

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้กล่าวว่า “ศตวรรษที่ ๒๑ เป็นสังคมที่ผ่านพ้นยุคอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมข่าวสารข้อมูล และกำลังก้าวเข้าสู่ยุคหลังสงครามเย็น”^๖ เป็นการมองในประเด็นการเปลี่ยนแปลงจากอุตสาหกรรมมาเป็นเทคโนโลยี เป็นการก้าวสู่สังคมใหม่ ซึ่งการก้าวไปของสังคมนั้นได้นำสู่ประเด็นได้ในสองภาวะดังที่ เจมส์มาร์ติน กล่าวไว้ว่า

เจมส์มาร์ติน ได้ให้ความหมายศตวรรษที่ ๒๑ ว่า “เป็นศตวรรษที่วิกฤตมาก เป็นศตวรรษที่อยู่บนทางเลือกสองทางระหว่างการสร้างหรือการทำลาย หากเดินไปถูกทางเราก็จะมีอนาคตที่สดใสพิเศษ แต่หากเราเดินผิดทางเราก็ต้องเผชิญกับความยุ่งเหยิงซึ่งจะทำให้มนุษย์ล่าช้าไปอีกหลายศตวรรษ”^๗ และ มาร์ติน ยังต้องการให้ปรับเปลี่ยนแปลงในครั้งแรกของศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อเตรียมรับมือเหตุการณ์พิเศษในช่วงศตวรรษที่เหลืออยู่อีกด้วยการเปลี่ยนแปลงในภาวะที่พร้อมจึงทำให้เกิดวิกฤตต่าง ๆ ดังที่ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เคยกล่าวว่า

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวว่า “วิกฤตครั้งนี้มีลักษณะต่างจากวิกฤตครั้งก่อนๆ ที่ผ่านมา ด้วยเหตุที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นใหม่ทั้งหมด อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของกรรมวิธีการผลิตเพียงเศษเสี้ยวของแรงงานมนุษย์ที่มีอยู่บนโลกเท่านั้น ที่เป็นที่ต้องการสำหรับการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคในปริมาณทั้งหมดที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ภายใต้ระบบเศรษฐกิจเสรีอย่างสมบูรณ์ ข้อเท็จจริงนี้ถูกผูกไว้เพื่อนำไปสู่ภาวะการณ์ว่างงาน”^๘ นอกจากปัญหาการว่างงานจากผลกระทบจากด้านการผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคม สังคมในศตวรรษที่ ๒๑ จึงมีความเด่นชัดในเรื่องความขัดแย้ง พหุวัฒนธรรมลึกลับ ได้กล่าวว่า

พหุวัฒนธรรมลึกลับ กล่าวว่า “สังคมโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยโลกทั้งระบบเดี่ยวและระบบแยกส่วน กล่าวคือ เกิดภาวะโลกไร้พรมแดนที่ทุกองค์ประกอบเกี่ยวข้อสัมพันธ์กันหมด ในขณะที่เดียวกันก็เกิดความขัดแย้งและความแตกแยกทางสังคมวัฒนธรรมมากมาย มีการแบ่งแยกกลุ่มทางการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม และลัทธิความเชื่ออย่างที่ประชาคมโลกไม่เคยประสบมาก่อน”^๙

สรุปว่า ศตวรรษที่ ๒๑ นี้ เป็นช่วงเวลาแห่งการดำเนินชีวิตในระยะ ค.ศ. ๒๐๐๑-๒๑๐๐ เริ่มจากยุคอุตสาหกรรมมาเป็นยุคสงครามเย็นและเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี ดังนั้น ศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึงยุคในปัจจุบันและจะ

^๕ วิสันต์ ท้าวสูงเนิน, (ม.ม.ป), หน้า ๕๘.

^๖ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), (๒๕๕๙), หน้า ๑.

^๗ เจมส์มาร์ติน, (๒๐๑๐), หน้า ๑๗.

^๘ ALBERT EINSTEIN, (๒๕๕๘), หน้า ๑๔๗.

^๙ พหุวัฒนธรรมลึกลับ, (๒๕๕๖), หน้า ๑๒.

ดำเนินต่อไป ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ฯลฯ อย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมอย่างทั่วถึง ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ทำให้สร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีก้าวไปข้างหน้า ล้ำหน้าตลอดเวลา เปรียบดังได้ส่งสัญญาณให้มนุษย์ตระหนักถึงคลื่นแห่งการเปลี่ยนแปลงที่กำลังถาโถมเข้ามาอย่างรวดเร็ว แล้ววิถีชีวิตของมนุษย์จะเป็นเช่นไร นี่คือ เสน่ห์ที่น่าหลงใหลชักชวนให้นักศึกษาเรื่องเทคโนโลยีของศตวรรษที่ ๒๑ ต่อไป

ภาพที่ ๑ ช่วงเวลาของศตวรรษที่ ๒๑

ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่เปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นวัยที่เข้าสู่ความเป็นหนุ่มสาว เป็นวัยที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลกระทบต่อความเจริญทางด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น อารมณ์หวั่นไหวง่าย เต็มไปด้วยความเพ้อฝัน มีอุดมคติสูงส่ง มักจะมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี ดังนั้นถ้าหากมีความผิดหวังหรือไม่ได้ดังที่ปรารถนาก็จะเสียใจมาก ไม่ค่อยเดินทางสายกลาง เพราะถ้ารักจะรักสุดใจ ถ้าเกลียดจะเกลียดสุดใจเช่นกัน นอกจากนี้ยังต้องการให้เพื่อนยอมรับ รักเพื่อนต่างเพศ รักความเป็นอิสระ ต้องการความอบอุ่น เป็นต้น

ในด้านร่างกายก็เป็นวัยที่ร่างกายมีความเจริญเติบโต เช่น แขนขายาว ร่างกายสูงใหญ่ บางครั้งเด็กจะรู้สึกประหม่วางตัวไม่ถูกเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ และไม่ค่อยสบายใจต่อร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น อวัยวะเพศเติบโตขึ้น ถ้าเป็นหญิงก็มีประจำเดือน ถ้าเป็นชายก็มีสเปิร์ม หรือลักษณะประจำเพศปรากฏเด่นชัดขึ้น

เช่น หน้าอก ตะโพก เสียง ขน หนวด เป็นต้น ทำให้หญิงกับชายแตกต่างกันอย่างเด่นชัด โดยหญิงจะเติบโตเร็วกว่าชาย ๒ ปี^{๑๐} วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องมีการปรับตัวอย่างมาก ในขณะที่ต้องจัดการกับความรูสึกตัวเองที่อาจสับสนและรุนแรง และจะต้องจัดการกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เช่น ความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และแฟนที่ตัวเองเริ่มคบ และกับเพื่อนๆ ที่สร้างแรงกดดันให้ทำตาม ท่ามกลางพลวัตและความเคลื่อนไหวเหล่านี้ วัยรุ่นจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง ไม่ควรปล่อยตัวปล่อยใจตัวเองให้เหมือนว่าที่สายป่านถูกตัดขาด เค็งคว้าง ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่และคนรอบข้าง ในขณะเดียวกันก็ให้รู้จักเจรจาต่อรองด้วยเหตุผล ไม่ควรปล่อยให้ใครไม่ว่าจะเป็นเพื่อนหรือพ่อแม่กดดันให้ทำในสิ่งที่ตัวเองทำแล้วต้องเสียใจภายหลัง^{๑๑}

ดังนั้น วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่อยู่ช่วงที่เปลี่ยนแปลงทางร่างกายและอารมณ์เป็นอย่างมาก วัยรุ่นอยู่ช่วงรอยต่อระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ จึงจัดว่าเป็นวัยแห่งความสับสน ความขัดแย้งทางจิตใจ ความมีเหตุผล ความอ่อนต่อโลก ด้วยความมีประสบการณ์น้อยกับการที่จะตัดสินใจในการดำเนินชีวิตจึงเป็นวัยที่น่าห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะที่จะต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ ๒๑

วัยรุ่นไทยกับศตวรรษที่ ๒๑

วัยรุ่นไทยกำลังเผชิญกับคลื่นแห่งความเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ทั้งจากภายนอกและภายใน การขึ้นสหัสวรรษใหม่เป็นเสมือนสัญญาณย้ำเตือนถึงความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นแล้วในทุกมิติของสังคมไทย จริงอยู่ไม่ใช่ความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงที่เพิ่งบังเกิดกับสังคมไทยเมื่อ ๑๐๐ ปีที่แล้วก่อนที่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ จะจากไป และกระแสสังคมคานาวัตร์ที่มาพร้อมกับลัทธิอาณานิคมอันเชี่ยวชาญก็ได้เคยผลักดันสังคมไทยให้เคลื่อนเข้าสู่ยุคใหม่มาแล้ว บัดนี้กระแสโลกาภิวัตน์ก็กำลังกระทำเช่นนั้นอีกกับสังคมไทยด้วยพลังที่รุนแรงยิ่งกว่า เพราะโถมถั่งมาจากทุกทิศทุกทาง^{๑๒}ทุกอย่างเชื่อมโยงถึงกันเพราะเทคโนโลยีสามารถใช้ได้ทุกอุปกรณ์ ทุกที่ทุกเวลา ทำให้วัยรุ่นไทยถูกระบบจากเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม

สื่อสารมวลชนเป็นหน่วยทางสังคมที่มีบทบาทสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสังคมไทยสมัยใหม่ ความก้าวหน้าทางวิทยาการของโลก ทำให้ประเภทของสื่อพัฒนาจากเรื่องและภาพของสิ่งพิมพ์ไปสู่เรื่องและเสียงของวิทยุ วัสดุโทรทัศน์ซึ่งนำเสนอได้ทั้งเรื่อง ภาพและเสียง พร้อม ๆ กับที่ความสำเร็จด้านคอมพิวเตอร์ก็กลายเป็นเครื่องหมายแห่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาประยุกต์ใช้ได้กับวิทยาการทุกแขนงรวมทั้งด้านศิลปะ^{๑๓} และสื่อเป็นกระแสหลักในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่าระบบการจัดการด้านช่องทางการสื่อสารมวลชนเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งได้สร้างกระแสหลักของความคิด พฤติกรรม และหลอมละลายลักษณะของชุมชนที่หลากหลายให้เป็นสังคมผู้บริโภคสื่อที่ห่างไกลจากชุมชนของตนเอง^{๑๔} และคิดว่าการใช้เครื่องมือสื่อสารมวลชนใหม่ๆ เป็นค่านิยมสูง เพราะช่วยสนองความต้องการได้หลากหลาย รวดเร็วทันใจ เพียงเข้าใจและกดปุ่มตรงแป้นหน้าจอให้ถูกต้อง

^{๑๐}สุพัตรา สุภาพ,(๒๕๕๕), หน้า ๑๖.

^{๑๑}นพมาศ อึ้งพระ,(๒๕๕๕), หน้า ๓-๔.

^{๑๒}พระไพศาล วิสาโล,(๒๕๕๙), หน้า ๕๑๑.

^{๑๓}คณะกรรมการวิชาไทยศึกษา ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป, (๒๕๕๗), หน้า ๑๙๕.

^{๑๔}อนุชาติ พวงสำลี,(๒๕๕๓), หน้า ๑๖๗.

เครื่องมือที่นิยมใช้ ตัวอย่างเช่น แท็บเล็ต (Tablet) สมาร์ทโฟน (Smartphone) โน้ตบุ๊ก (Notebook) เป็นต้น ค่านิยมการใช้เครื่องมือสื่อสารมวลชนสมัยใหม่ดังกล่าวนี้ แสดงถึงความทันสมัย ทันโลก ใช้งานได้เอนกประสงค์ แต่อาจมีข้อเสียตามมา เพราะยึดติดกับโลกส่วนตัวเพียงอย่างเดียว^{๑๕} เป็นการอยู่กับตัวเองมากขึ้นและเรียนรู้ผู้อื่นน้อยลง เห็นได้ชัดจากสังคมก้มหน้า และการที่มักจะก้มหน้าเพื่อคุยกันผ่านโปรแกรมแชตมากกว่าการเงยหน้าเพื่อพูดคุยกันปียวตน์ เกตุวงศ์และศุทธิดา ชนวนวัน กล่าวว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความถี่ และระยะเวลา ใช้งานเพิ่มมากขึ้นในทุกกลุ่มอายุ “เครือข่ายสังคมออนไลน์” ที่คนไทยใช้งานอยู่ในปัจจุบัน กำลังกลายเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่มากขึ้นทุกขณะ ผู้คนจำนวนมากก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของสังคมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจุดนี้ทำให้สังคมมีความหลากหลายทั้งแง่คุณลักษณะทางเพศและอายุ ที่ประกอบทั้งเพศหญิง เพศชาย ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน กระทั่งวัยสูงอายุ ต่างก็เข้ามาใช้พื้นที่สังคมนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการ ซึ่งนับวันภาพความหลากหลายของสังคมออนไลน์ก็จะยิ่งสะท้อนภาพของคนในสังคมไทยเข้าไปทุกที^{๑๖}

ยุคศตวรรษที่ ๒๑ เป็นยุคหัวเลี้ยวหัวต่อ วัยรุ่นก็อยู่วัยหัวเลี้ยวหัวต่อเหมือนกัน ทั้งสององค์ประกอบนี้ เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลง วัยรุ่นก็ตกเป็นเหยื่อสังคมง่าย สังคมที่เต็มไปด้วยวัตถุนิยม บริโภคนิยม เมื่อวัยรุ่นเสพนวัตกรรมทางเทคโนโลยีจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเสพแบบตอกย้ำบ่อย ๆ ย่อมได้รับสิ่งที่แฝงไว้ในระบบเทคโนโลยีอย่างไม่รู้ตัว หลังจากเสพนวัตกรรมที่ได้ประดิษฐ์ขึ้น เมื่อผ่านมาระยะหนึ่งจึงก่อให้เกิดปัญหาหลากหลายถ้า โดมเข้ามาตามเหตุปัจจัยทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ปัญหาหลักของวัยรุ่นที่เกิดในยุคศตวรรษที่ ๒๑

วัยรุ่นเป็นวัยที่ใช้ระบบเทคโนโลยีและได้รับอิทธิพลจากสื่อสังคมมากกว่ากลุ่มวัยอื่น ๆ ส่วนหนึ่งเป็นจากธรรมชาติของวัยรุ่นที่ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เกาะติดกระแสเร็ว ปรับตัวเร็วและทุ่มเทอย่างรวดเร็ว กลายเป็นติดสื่อหรือชอบเสพสื่อ

การที่วัยรุ่นมีความผูกพันกับการใช้สื่อสังคมอย่างเข้มข้น อันเนื่องจากสื่อสังคมเป็นพื้นที่สำหรับดำเนินกิจกรรมแทบทุกอย่างในชีวิตประจำวัน ทำให้วัยรุ่นเพิ่มเวลาที่อยู่ในโลกเสมือนจริงมากขึ้น และอยู่ในโลกนอกสื่อสังคมน้อยลง สะท้อนให้เห็นว่า โลกในสังคมเสมือนจริงตอบสนองความต้องการภายใน และธรรมชาติของวัยรุ่นได้อย่างมาก และการที่วัยรุ่นติดพันกับกิจกรรมต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ชุมชนในโลกเสมือนจริงขยายตัวใหญ่ขึ้น มีธรรมเนียม ธรรมชาติ และวัตรปฏิบัติ ที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการทำความรู้จัก การทักทาย การแสดงความคิดเห็น การโต้แย้งแสดงการขัดแย้ง การแสดงทางอารมณ์ การแสดงความก้าวร้าว^{๑๗} เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นฐานแห่งการนำไปสู่ปัญหาหลักในสังคมและสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังเช่น

๑. **ปัญหายาเสพติด**สังคมไทยเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเพิ่มขึ้นของการพนัน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในช่วง ๔ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ เด็กและเยาวชนถูกดำเนิน คดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีสัดส่วน ๕.๐-๕.๔ คดีต่อเด็กพันคน สูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่

^{๑๕}รงค์ ประพันธ์พงศ์,(๒๕๕๘), หน้า ๑๐๔-๑๐๕.

^{๑๖}อารี จำปาภายและคณะ,(๒๕๕๘), หน้า ๒๗.

^{๑๗}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑.

๘-๙ ที่มีสัดส่วน ๓.๓-๕.๑ คติยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก ๘,๘๐๓๘ คติ ในปี ๒๕๔๙ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๔,๖๙๕ คติ ในปี ๒๕๕๓ ทั้งนี้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนและสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนพบว่า ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๙.๒ ปี ๒๕๕๒ เป็นร้อยละ ๕๑.๓ ปี ๒๕๕๓ ขณะเดียวกันกลุ่มเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเล่นการพนันมากขึ้น เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม ให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดิ่งงามลดลง ทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่นมุ่งหารายได้ เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไมตรีน้อยลง แก่งแย่ง เอารอดเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม^{๑๘}

๒. **ปัญหาเด็กและเยาวชน** Cohen (๑๙๗๑ : Light, jr. & Keller, ๑๙๘๒) เชื่อว่าความเป็ยเบนเป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมมากในหมู่วัยรุ่นชนชั้นล่างเพราะสังคมเปิดโอกาสให้เขาก้าวสู่ความสำเร็จน้อยมาก เนื่องจากสังคมทั่วไปยอมรับความสำเร็จที่มั่งคั่งและสร้างเครือข่ายไกลดักไว้ทุกทิศทาง วัยรุ่นเหล่านั้นตระหนักดีว่าพวกเขา มีพื้นฐานสนับสนุนน้อยมากที่จะนำไปสู่เงื่อนไขแห่งความสำเร็จดังกล่าว ดังนั้น เขาจึงสร้างวัฒนธรรมย่อยในการกระทำผิด (delinquency subculture) ขึ้นและยึดถือเป็นแบบอย่างบุคลิกภาพที่น่าสรรเสริญยกย่องและปฏิบัติไปตามวิธีการนั้น เพราะเป็นช่องทางที่พวกเขาสามารถกระทำได้ ตัวอย่างเช่น เพราะเหตุที่ค่านิยมเป็นสิ่งที่มิใช่ อิทธิพลสูงต่อสังคม โดยเฉพาะค่านิยมด้านความมั่งคั่ง ดังนั้น วัฒนธรรมรองในการกระทำผิดจึงใช้วิธีการลักทรัพย์ หรือขโมย เพื่อให้บรรลุถึงความมั่งคั่งเหล่านั้นเช่นกัน^{๑๙} การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสก็จะเลือกทำเพื่อสร้างค่านิยมให้ตนเอง ความต้องการทางค่านิยมในทางที่ไม่ถูกต้องจึงเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กกระทำความผิด

๓. **ปัญหาเพศสัมพันธ์** ปัญหานี้มีมาตั้งแต่โบราณ เพราะเซ็กซ์เป็นแรงขับที่รุนแรงที่สุด ซึ่งซิกมันด์ ฟรอยด์ ถึงกับสร้างทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยบอกว่ามนุษย์นั้นถูกขับโดยสัญชาตญาณ ๒ ชนิด คือสัญชาตญาณชีวิต (life instinct) หรือเซ็กซ์ และความก้าวร้าว หรือสัญชาติแห่งความตาย (death instinct) สังคมส่วนใหญ่ก็ยอมรับ อิทธิพลที่มีมหาศาลของเซ็กซ์ โดยมีกลไกควบคุมให้อยู่ในข่ายที่เหมาะสม^{๒๐} วัยรุ่นจะพบกับปัญหาด้านนี้มากเพราะ จิตใจยังไม่เข้มแข็งพอ และการอบรมให้ยังคิดก็มีน้อยในยุคนี้เพราะผู้ปกครองมุ่งหน้าทำงานมากกว่าการที่จะสนใจ ลูกหลาน และที่สำคัญสื่อได้ส่งเสริมข่าวสารในทิศทางที่กระตุ้นด้านเพศสูง ผลที่กระทบตามมาคือ มีการทำแท้ง มีการติดโรคโดยเฉพาะโรคเอดส์ เป็นปัญหาเรื้อรังในสังคมไทยยากต่อการแก้ไข

๔. **ปัญหาโสเภณี** ปัจจุบันประเทศไทยพบว่าวัฒนธรรมสำส่อนทางโสเภณีแพร่ระบาดไปอย่างรวดเร็ว จากจุดที่เป็นศูนย์การท่องเที่ยว ออกไปสู่จุดที่เป็นเมืองขนาดใหญ่ แม้แต่หมู่บ้านที่ห่างไกลความเจริญ เรื่องการขาย ตัวหรือโสเภณีได้แพร่ระบาดอย่างน่ากลัว เดียวนี้ การขายตัว ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมคนรุ่นใหม่ หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งพาดหัวข่าว “สังคมวิปริตเด็กไทยขายตัวตั้งแต่ ม.๒” มีข่าวอีกมากมายเกี่ยวกับเด็กนักเรียน ขายตัว เหตุผลของเด็ก ไม่มีอะไรมากไปกว่าความต้องการเงิน เพื่อนำมาเที่ยวเตร่และจับจ่ายซื้อของราคาแพง ครุ จำนวนหนึ่งที่เคยถูกเรียกว่าแม่พิมพ์ของชาติได้แปลงร่างกลายเป็นเอเยนต์เสียเอง ส่งเด็กออกไปให้บริการ เรียกว่า

^{๑๘}ธีรพงษ์ มหาวิโร และฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์เดอะบุคส์,(๒๕๕๕), หน้า ๕๒.

^{๑๙}จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย,(๒๕๕๑), หน้า ๑๑๔.

^{๒๐}นพมาศ อึ้งพระ, อ่างแก้ว, หน้า ๑๑๑.

สอนให้เด็ก ๆ รู้จักทำมาหากิน หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวได้ไปสัมภาษณ์คุณสมประสงค์ พระสุจันทิพ กรรมการศาสนาและศิลปวัฒนธรรมท่านบอกว่า “เท่าที่ทราบตอนนี้เริ่มขายตัวกันตั้งแต่ ม.๒ หรือ ม.๓ อย่างในต่างจังหวัดพบว่า ม.๓ เยอะที่สุด ท่านลงท้ายว่า มันเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับเด็กสมัยนี้” ปัจจุบันที่นิยมกัน คือ การขายผ่านอินเทอร์เน็ตเพราะไม่ต้องผ่านนายหน้า สาเหตุที่ส่งเสริมอาชีพนี้มาก คือ การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวคือที่มาของวัฒนธรรมสำสอนที่ได้แพร่ระบาดไปทั่วประเทศ จนกลายเป็นวัฒนธรรมไทย การค้าโสเภณีในอดีตก่อนหน้านั้น จะทำกันลับๆ แต่หลังการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซ่องลับๆ ซ่องถนนก็เปลี่ยนเป็นซ่องใหญ่ ตามโรงแรมต่างๆ เกิดสถานอาบอบนวดขนาดใหญ่ รวมทั้งบาร์เหล้า บาร์อะโกโก้ แหล่งนวดแผนโบราณ และอาร์ซีเอ^{๒๑} การที่เด็กเริ่มนิยมอาชีพโสเภณีตั้งแต่อายุน้อย ๆ นี้ทำให้สะท้อนเห็นว่าสังคมไทยมีความฟอเนาะมากและการขาดคุณธรรมของทุกฝ่าย เป็นการส่งสัญญาณถึงความตกต่ำของจิตใจ

๕. ปัญหาการฆ่าตัวตาย อธิบายถึง การฆ่าตัวตาย มาจากศัพท์ภาษา อังกฤษว่า ซู'อิไซด์ (Suicide) จำนวนผู้ทำการฆ่าตัวตายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงการเพิ่มขึ้นของกิเลส ตัณหาต่างๆ ตามมามากมาย สรรพสิ่งที่เกิดล้วนส่งเสริมกิเลส ตัณหา ทำให้มนุษย์ส่วนหนึ่งขาดสติปัญญา นำไปสู่ความไม่เข้าใจชีวิต ส่งผลให้เกิดความทุกข์ ความเศร้าโศก และท้ายที่สุดกระทำการจบชีวิตตนเอง^{๒๒} การฆ่าตัวตายเกิดได้กับทุกคน ส่วนใหญ่จะเริ่มตั้งแต่วัยรุ่นขึ้นไป ในประเทศไทยสถิติการฆ่าตัวตายสูงกว่าเดิมมาก

จากปัญหาที่เกิดจากวัยรุ่นข้างต้น เป็นปัญหาของสังคม เป็นปัญหาระดับชาติ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งแก้ไข และที่สำคัญตัววัยรุ่นเองก็ต้องเข้าไปด้วย และวิธีที่ดีที่สุด คือการส่งเสริมด้านหลักธรรม โดยเฉพาะหลักธรรม อริยสัจ ๔ ช่วยสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมวัยรุ่น และสังคมไทย

หลักธรรมอริยสัจ ๔

อริยสัจ แปลว่า ความจริงอย่างประเสริฐ หรือความจริงของพระอริยะ ความจริงที่ทำให้คนเป็นพระอริยะ มี ๔ อย่างคือ ทุกข์ (หรือทุกข์สังขจะ) สมุทัย (หรือสมุทัยสังขจะ) นิโรธ (หรือนิโรธสังขจะ) มรรค (หรือมรรคสังขจะ) เรียกเต็มว่า ทุกข(อริยสัจจ) ทุกขสมุทัย(อริยสัจจ) ทุกขนิโรธ(อริยสัจจ) และทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (อริยสัจจ)^{๒๓}

อริยสัจ ๔ จัดเป็นหมวดธรรมที่สำคัญมากของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นที่สรุปรวมของพระธรรมคำสั่งสอนทั้งหมด หมายความว่า พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ในพระไตรปิฎกทั้ง ๓ คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎกนั้น ก็จะสรุปรวมลงในอริยสัจ ๔ ทั้งสิ้น อริยสัจ ๔ มีดังนี้

๑. ทุกข์ แปลว่า ความทุกข์ หรือสภาพที่ทนได้ยาก ได้แก่ ปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์ กล่าวให้ ลึกลงไปอีก หมายถึง สภาวะของสิ่งทั้งหลาย ที่ตกอยู่ในกฎธรรมดาแห่งความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ซึ่งประกอบด้วย ภาวะคั้น กัดตัน ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์ในตัวเอง ขาดแก่นสาร และความเที่ยงแท้ ไม่อาจให้

^{๒๑}ยุค ศรีอาริยะ, อ่างแล้ว, หน้า ๕๓-๕๕.

^{๒๒}ปฐม ทรัพย์เจริญ,(๒๕๕๓), หน้า ๓๒๘.

^{๒๓}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต),(๒๕๕๖), หน้า ๕๑๘.

ความพึงพอใจเต็มอิ่มแท้จริง พร้อมที่จะก่อปัญหา สร้างความทุกข์ขึ้นมาได้เสมอ ทั้งที่เกิดปัญหาขึ้นแล้ว และที่อาจเกิดเป็นปัญหาขึ้นมา เมื่อใดเมื่อหนึ่งในรูปใดรูปหนึ่ง แก่ผู้ที่ยึดติดถือมั่นไว้ด้วยอุปาทาน

๒.ทุกข์สมุทัย เรียกสั้นๆ ว่า สมุทัย แปลว่า เหตุเกิดแห่งทุกข์ หรือสาเหตุให้ทุกข์เกิดขึ้น ได้แก่ ความอยากที่ยึดถือเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง โดยอาการที่เราซึ่งจะเสพ ที่จะได้ จะเป็น จะไม่เป็น อย่างนั้นอย่างนี้ ทำให้ชีวิตถูกบีบคั้นด้วยความเร่าร้อน รำรน กระวนกระวาย ความหวงแหน เกลียดชัง หวั่นกลัว หวาดระแวง ความเบื่อหน่าย หรือความคับข้องติดขัด ในรูปใดรูปหนึ่งอยู่ตลอดเวลา ไม่อาจปลอดโปร่งโล่งเบา เป็นอิสระ สดชื่น เบิกบานได้ อย่างบริสุทธิ์สิ้นเชิง ไม่รู้จักความสุข ชนิดที่เรียกว่า ไร้ไผ่ฝ้ายและไม่อืดเพื่อ

๓.ทุกข์นิโรธ เรียกสั้นๆ ว่า นิโรธ แปลว่า ความดับทุกข์ ได้แก่ภาวะที่เข้าถึง เมื่อกำจัดอวิชชา สำรอกตัณหาสิ้นแล้ว ไม่ถูกตัณหาย้อมใจ หรือหลุดลากลไป ไม่ถูกบีบคั้นด้วยความรู้สึกระวนกระวาย ความเบื่อหน่ายหรือความคับข้องติดขัดอย่างใด ๆ หลุดพ้นเป็นอิสระ ประสบความสุขที่บริสุทธิ์ สงบ ปลอดโปร่งโล่งเบา ผ่องใสเบิกบาน เรียกสั้นๆ ว่านิพพาน

๔.ทุกข์นิโรธคามินีปฏิปทา เรียกสั้นๆ ว่า มรรค แปลว่า ปฏิปทาที่นำไปสู่ความดับทุกข์ หรือข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ อริยอัฏฐังคิกมรรค หรือทางประเสริฐ มงคลประกอบ ๘ ก็คือ สัมมาทิฐิ ฯลฯ สัมมาสมาธิ ที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา เพราะเป็นทางสายกลาง ซึ่งดำเนินไปพอดีที่จะให้ถึงนิโรธ โดยไม่ติดข้องหรือเอียงไปหาที่สุดสองอย่าง คือ กามสุขัลลิกานุโยค (ความหมกมุ่นในกามสุข) และอัตตกิลมณานุโยค (การประกอบความลำบากแก่ตน คือ บีบคั้นทรมานตนเองให้เดือดร้อน)^{๒๔}

เป้าหมายคือการรู้จริง จึงต้องเข้าถึงหัวใจของพุทธศาสนา คืออริยสัจ ๔ ความจริงอันประเสริฐ หลักธรรมที่สอนครบถ้วนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และผลของภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎีคือการรู้จักทุกข์ ภาคปฏิบัติคือมรรคมีองค์แปด และผลของภาคปฏิบัติคือนิโรธ ความดับทุกข์^{๒๕}

การปฏิบัติธรรมทุกชั้นตอน รวมลงในมรรคอันประกอบด้วยองค์แปดนี้ เมื่ออยู่รวมกันแล้วเหลือเพียง ๓ คือ ศีล - สมาธิ - ปัญญา สรุปสั้นๆ ก็คือ การปฏิบัติธรรม (ศีล-สมาธิ-ปัญญา) การเดินตามมรรค คือ ๑. การฝึกฝนอบรมในด้านความประพฤติ กาย วาจาและอาชีวะ เรียกว่า อธิศีลสิกขา ๒. การฝึกฝนอบรมจิตใจ การปลุกฝังคุณธรรม และสมรรถภาพของจิต เรียกว่า อธิจิตสิกขา และ ๓. การฝึกฝนอบรมทางปัญญาให้เกิดความรู้ เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง ทำจิตใจให้บริสุทธิ์หลุดพ้นจากความยึดมั่น ถือมั่นในสิ่งต่าง ๆ ดับทุกข์ได้ เรียกว่า อธิปัญญาสิกขา และมรรคมีองค์ ๘ คือ

๑. ความเห็นชอบ (สัมมาทิฐิ) เป็นฝ่ายปัญญา คือความเข้าใจถูกต้อง ย่อมต้องการใช้ในกิจการทั่วไปทุกประเภททั้งทางโลกและทางธรรม

๒. ความดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ) เป็นฝ่ายปัญญา คือความใส่ใจถูกต้อง คือคิดหาทางออกไปจากทุกข์ตามกฎแห่งเหตุผล ที่เห็นชอบมาแล้วขอสัมมาทิฐินั้นเอง

^{๒๔}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), (๒๕๕๕), หน้า ๘๔๙-๘๕๐.

^{๒๕}แสง จันทร์งาม,,(๒๕๔๔), หน้า (๑๓)

๓. การพูดชอบ (สัมมาวาจา) เป็นฝ่ายศีล คือเจรจาชอบ การพูดจาถูกต้อง ไม่เป็นโทษต่อตนเอง และผู้อื่น ได้แก่การเว้นจากวจีทุจริต ๔ คือไม่ประพฤตชั่วทางวาจา อันได้แก่ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ยุยงให้เขาแตกร้างกัน ไม่พูดคำหยาบคาย และ ไม่พูดเพื่อเจ้อเหลวไหลไร้สาระ

๔. การกระทำชอบ (สัมมกัมมันตะ) เป็นฝ่ายศีล คือทำการทำงานชอบโดยประกอบการทำงานที่ไม่ผิดประเพณี ไม่ผิดกฎหมายไม่ผิดศีลธรรม

๕. การเลี้ยงชีพชอบ(สัมมาอาชีวะ) เป็นฝ่ายศีล คือการเว้นจากการเลี้ยงชีพในทางที่ผิด มีความเพียรระวัง ไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรม การดำรงชีพถูกต้อง ไม่เป็นโทษต่อตนเอง และผู้อื่น

๖. ความเพียรชอบ (สัมมาวายามะ) ฝ่ายสมาธิ หมายถึง ความพากเพียรถูกต้อง เป็นส่วนของใจที่บาก บั่นในอันที่จะก้าวหน้า ไม่ถอยหลังจากทางดำเนินตามมรรค

๗. ความระลึกชอบ (สัมมาสติ) ฝ่ายสมาธิ หมายถึง ความมีสติระลึกถึงความ เป็นไป ได้ของสภาพร่างกาย ระลึกถึงความ เป็นไปของเวทนา (ขณะมีอารมณ์) ว่าเป็นสุข เป็นทุกข์ หรือเฉยๆ ระลึกถึงความ เป็นไปของจิตว่าเศร้าหมองหรือผ่องใสเพราะเหตุใด ระลึกถึงความดี ชั่วที่เกิดขึ้นในจิตของตน

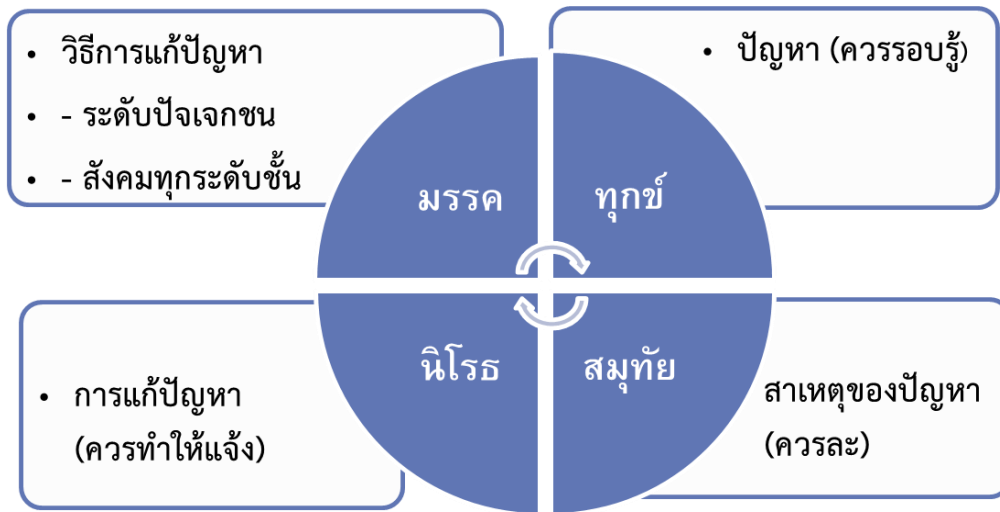
๘. การตั้งจิตให้ชอบ (สัมมาสมาธิ) หมายถึง การตั้งใจมั่นถูกต้อง ได้แก่สมาธิ เป็นของจำเป็นในกิจการทุกอย่าง

เหล่านี้ คือเรื่องของการหลุดพ้นของสรรพสัตว์ต่างๆ ไป แม้พระพุทธเจ้าทั้งหลายนั้น ก็ต้องหลุดพ้นจากกิเลส ด้วยทางเส้นนี้เหมือนกันทั้งหมดทั้งสิ้น เพราะเป็นทางสายเดียว มีอยู่ทางเดียว “มรรคมีองค์แปด” ทั้งแปดส่วนมีความต่อเนื่องและเอื้อกันอยู่อย่างแยกไม่ออก ถ้าเรามีความเห็นชอบหรือมีความเข้าใจถูกต้องเป็นเบื้องต้น

วิเคราะห์ อริยสัจ ๔ กับวิัยรุ่นในศตวรรษที่ ๒๑

อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมที่สามารถทำให้วิัยรุ่นรู้เท่าทันต่อสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวยอมทำให้วิัยรุ่นรอดพ้นจากอันตรายของสังคมรอบตัวได้ เพราะอริยสัจ ๔ เป็นการบ่งบอกถึงความจริง ความจริงที่เกิดสำหรับมนุษย์ คือการเกิดเกี่ยวกับความทุกข์ ที่เป็นหัวใจ และสิ่งที่ เป็นทุกข์ ก็คือปัญหา

ดังนั้นอริยสัจ ๔ จึงมองไปในทางมุมมองของปัญหา คือ ๑. ทุกข์ คือ ปัญหา เป็นสิ่งที่ควรรอบรู้ว่าตัวทุกข์คืออะไร ๒. สมุทัย คือ สาเหตุของปัญหามาจากอะไร เป็นสิ่งที่ควรละ ๓. นิโรธ คือ การแก้ปัญหามา เพื่อให้หลุดพ้นจากทุกข์ เป็นสิ่งที่ควรทำให้แจ้ง ๔. มรรค คือ วิธีแก้ปัญหามา เป็นสิ่งที่ควรอบรมบำเพ็ญให้เกิดมี ซึ่งแบ่งเป็นการแก้ปัญหาระดับปัจเจกชน และสังคมทุกระดับชั้น

แผนภูมิอริยสัจ ๔ (มองทางปัญหา)

จากปัญหาหลักทั้ง ๕ คือ ปัญหาอายุเสพติด ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาโสเภณี และ ปัญหาการฆ่าตัวตาย ของวัยรุ่นที่มีมากขึ้นนั้น วัยรุ่นควรนำหลักธรรมอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตของตนเอง ให้พิจารณาสถานการณ์เข้ากับหลักธรรม เริ่มแรกจะต้องรู้จัก

ทุกข์ ว่าทุกข์คืออะไร ทุกข์เป็นตัวปัญหา เป็นสิ่งที่ควรรู้ จะต้องรู้จักปัญหา รู้สภาพปัญหา ต้องยอมรับและทำความเข้าใจ

สมุทัย มาหาสาเหตุว่ามีอย่างไร เป็นช่วงแห่งการวิเคราะห์มูลเหตุของปัญหา แสวงหาสาเหตุปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมของวัยรุ่น สิ่งที่เห็นต้นตอทำให้เกิดปัญหา เป็นสิ่งที่เราควรละ

นิโรธ ตั้งจุดประสงค์ว่าผลที่ต้องการ คืออะไรเป็นภาวะปราศจากปัญหา ซึ่งเป็นจุดหมายที่ต้องการ ให้เห็นว่าการแก้ปัญหานั้นเป็นไปได้ การแก้ปัญหานั้นเป็นสิ่งที่เราควรทำให้แจ้ง

มรรค ท้ายสุดจะต้องกำหนดวิธีการและรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติในการลงมือวางแผนแก้ปัญหา เป็นวิธีการแก้ปัญหา และแนวทางการใช้อริยสัจ ๔ แก้ปัญหา มีดังนี้

ปัญหาอายุเสพติด เมื่อเด็กวัยรุ่นติดยาเสพติดแล้ว เขาจะรู้สึกเกิดทุกข์

ความทุกข์ หรือเสพความทุกข์ เช่น ติดยา มีความต้องการยามาก เกิดความกระวนกระวาย เราร้อนเพราะต้องการยา หวันกลัวการถูกจับ ถูกลงโทษ (อาจจะมาจากมีอายุอยู่ในครอบครอง หรือไปกระทำผิดเพราะต้องการเงิน) ขาดความมั่นใจ สับสนเพราะต้องคอยปิดปิดพฤติกรรม

สมุทัย สาเหตุแห่งการติดยา อาจมาจากเพื่อนชักชวน อยากรู้ อยากลอง ถูกบังคับ จากสภาพแวดล้อมสภาพที่ถูกบีบคั้นทางจิตใจทางออกไม่ได้จนต้องหันไปพึ่งยาเพื่อหนีจากปัญหาครอบครัว การขาดความอบอุ่น ต้องการหนีปัญหาเหล่านั้นและถูกชักจูงได้ง่าย หรือคนในครอบครัวติดยาด้วยแล้วเกิดการเลียนแบบ

นิโรธ จะต้องเลิกยาให้ได้ มีกำลังใจ ตั้งใจเอาชนะใจตนเอง โดยตั้งจุดมุ่งหมายแน่นอน

มรรค เข้าการบำบัด รักษา ต้องปรับตัวให้เข้มแข็ง กล้าเผชิญความจริง ศึกษาเรื่องโทษของยาเสพติด จนเกิดการเกรงกลัวโทษของยาเสพติด

ปัญหาเด็กและเยาวชน เมื่อเด็กวัยรุ่นกระทำผิด ละเมิดกฎหมายบ้านเมือง การทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ กระทำอนาจารและข่มขืนกระทำชำเรา ใช้อาวุธปืน เป็นต้น

ความทุกข์ หรือเสพความทุกข์ เช่น ต้องโทษ มีความกระวนกระวาย จิตใจสับสนวุ่นวาย ไม่มีความสุข มองโลกในแง่ร้าย รู้สึกว่าตนไม่ได้รับอะไรที่ตนปรารถนาเลย

สมุทัย สาเหตุบางอย่างก็มาจากครอบครัวขาดความอบอุ่น ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวทะเลาะทำร้ายกัน หรืออาจจะมาจากเกมส์เกมส์สร้างแรงบันดาลใจให้ทำผิดกลายเป็นอาชญากรก็มีเป็นพฤติกรรมเลียนแบบรายได้ทางครอบครัวมีไม่พอ มีความต้องการเงิน

นิโรธ จะต้องพ้นโทษให้เร็วที่สุดและจะไม่ต้องโทษอีกเป็นอันขาด หลีกเลี่ยงการกระทำผิดอีกครั้ง

มรรค ปฏิบัติตนให้ดี สร้างความมั่นใจให้ตนเองเมื่อทำดียอมได้ดี ย่อมมีผู้คนยอมรับ คิดในทางสร้างสรรค์ มองผู้คนในแง่ดี พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่

ปัญหาเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรหรือการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์ หรือการถูกมอมยา หรือการถูกกระทำชำเรา รวมทั้งการถูกข่มขืน

ความทุกข์ หรือเสพความทุกข์ เช่น เครียดกังวลกับการตั้งท้อง ทรมานกับการติดโรค กังวลกับเงินที่ต้องมาใช้จ่ายในด้านารแก้ปัญหา ด้านการรักษาโรค หวาดระแวง ซัดซึ้งใจ

สมุทัย สาเหตุแห่งการมีเพศสัมพันธ์ เพราะมีปัญหาครอบครัว มีแนวคิดนิยมวัฒนธรรมตะวันตกอย่างการมีฟรีเซ็กซ์ที่มีกันอย่างแพร่หลายหรือกระทั่งการล่าแต้มที่กำลังเป็นที่นิยมกัน การคบเพื่อนหมู่มาก การขาดการตัดสินใจ ขาดความมั่นใจในตนเอง ขาดประสบการณ์มีความอยากลอง สิ่งที่มีผลมาก คือ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเจริญอย่างรวดเร็วการเผยแพร่รูปลามกอนาจารมีมาก โดยไม่นึกถึงคุณธรรมและจริยธรรมปัญหาด้านเพศสัมพันธ์ก็มีมากตามไปด้วย

นิโรธ ตั้งใจและมุ่งหวังที่จะมีเลี้ยงและรับผิดชอบเด็กที่จะเกิดมา และตั้งใจหาเงินรักษาโรคให้หาย สร้างความมั่นใจในตนเอง

มรรค เข้าหาพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เหมาะสมให้คำปรึกษาได้ ปกติพ่อแม่จะช่วยเหลือและส่วนใหญ่พ่อแม่จะให้ภัยและรักเด็กในครรถมากกว่าลูกเสียอีก แต่เด็กส่วนใหญ่จะไม่เข้าหา จะเข้าหาเพื่อนมากกว่าซึ่งไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง ต้องฝึกการยับยั้งชั่งใจ เข้ารับการรักษาโรคให้หายขาด และควรเรียนรู้วิธีการป้องกันทั้งก่อนมีเพศสัมพันธ์หรือหลังมีเพศสัมพันธ์ รู้ถึงโทษและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

ปัญหาโสเภณี เป็นปัญหาหญิงที่รับจ้างทำชำเรา สำนอนโดยได้รับเงินผลประโยชน์เป็นค่าจ้างเป็นการค้า ประเวณีมีทั้งสมัครใจและถูกบังคับ อาชีพค้าประเวณีเป็นได้ทั้งหญิงทั้งชาย

ความทุกข์ หรือเสพความทุกข์ เช่น ถูกสังคมเหยียดหยาม เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป เป็นโรค อารมณ์แปรวนแปรง่าย เร้าร้อน ถูกแมงดาคอยรีดไถถูกทำร้ายร่างกายทารุณกรรมต่าง ๆ ติดยาเสพติด

สมุทัย สาเหตุแห่งการเป็นโสมณีย์ ยากจน ต้องการเงินมากเกินจำเป็น เป็นพวกวัตถุนิยม บริโภคนิยม โดน บังคับ ช่มชู้ ถูกหลอกหลวง หรือผลมาจากครอบครัวไม่อบอุ่นจึงออกมาหาความสุขนอกบ้าน หรือหนีออกจากบ้าน ความผิดปกติทางจิต ความวิปริตทางเพศ มีปัญหาตำมองไม่เห็นความแตกต่างระหว่างอาชีพ การศึกษาต่ำ *นิโรธ* จะต้องเลิกทำอาชีพนี้ให้ได้ และเร็วที่สุด กำหนดตามสภาวะของบุคคลนั้น ๆ *มรรค* รักษาโรคต่าง ๆ ถ้าเป็นโรค และหาอาชีพที่สุจริตทำ รู้จักพอ รู้จักภูมิใจในตนเอง

ปัญหาการฆ่าตัวตาย ต้องการหนีจากสภาพความกดดันหรือสิ่งที่ตนไม่ปรารถนา ไม่อยากพบ ไม่อยาก เห็น ไม่อยากได้ยิน ไม่ได้ตั้งใจคิดหรือฝันเอาไว้

ความทุกข์ หรือเสพความทุกข์ เช่น รู้สึกผิดหวัง เบื่อหน่าย โดดเดี่ยว มีความอ้างว้าง เปล่าเปลี่ยว หดหู่ วิตกกังวล ซึมเศร้า ท้อแท้ คิดมาก จนคิดว่าตนเองไร้ค่า

สมุทัย สาเหตุแห่งการอยากฆ่าตัวตาย ผิดหวัง ถูกทอดทิ้ง การสูญเสียความรัก ล้มเหลวในชีวิต ดูถูกตัวเอง เกลียดตัวเอง เป็นโรคเรื้อรัง

นิโรธ ตั้งใจที่จะมีชีวิตใหม่ ชีวิตที่ดีกว่านี้

มรรค การเข้าหาคนที่นับถือ คนดีที่เข้าใจพูดคุยระบายความรู้สึกที่อัดอั้นตันใจ ที่กดดันอยู่ ขอคำแนะนำ เข้าหาจิตแพทย์ หาผู้เชี่ยวชาญ เข้าหาพระปรึกษาสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม

ปัญหาต่างๆ มีความละเอียดอ่อนมาก ขึ้นกับเหตุปัจจัย สภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาข้างต้นเป็นเพียง แนวทางในการนำไปปฏิบัติตามสถานการณ์นั้น ๆ

สรุป

อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมคำสอนที่วัยรุ่นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เมื่อเข้าใจหลักธรรม เข้าใจปัญหาตามความเป็นจริง ย่อมแก้ปัญหาได้ การเข้าใจความจริงของโลก ทำให้มีสติ พิจารณาส่ที่เกิดขึ้น ย่อมไม่ตกเป็นทาสสื่อทางสังคม และอริยสัจ ๔ เป็นวิธีการแห่งปัญญา ซึ่งดำเนินการแก้ปัญหา ตามเหตุผล ตามเหตุปัจจัย แสดงถึงความจริงเป็นไปตามหลักธรรมชาติ หรือความจริงของชีวิตตั้งแต่ต้นจนจบ เป็น คำสอนที่ประมวลไว้ซึ่งหลักการเกี่ยวกับชีวิตทุกด้าน วัยรุ่นจะต้องตื่นตัวในการให้คุณค่าตนเอง เคารพตนเอง รู้จัก ตนเอง เป็นคนมีเหตุมีผล ไม่เห็นแก่ตัว เพราะวัยรุ่นหรือเยาวชนไทยวันนี้ คือ อนาคตของชาติที่จะต้องสืบทอด เจตนาารมณณ์เพื่อพัฒนาชาติให้เจริญยิ่งขึ้น ทำให้ชาติดำเนินไปได้อย่างสันติ จึงควรศึกษาเรื่องอริยสัจ ๔ เป็น การศึกษาเรื่องชีวิตโดยตรงและการเข้าใจอริยสัจ ๔ อย่างทะลุปรุโปร่ง ก็คือ การเข้าใจเรื่องของชีวิตทะลุปรุโปร่ง นั้นเอง อริยสัจ ๔ จึงถือว่าเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ทุกปัญหา ทุกยุค และทุกยุคสมัย

บรรณานุกรม

ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาเถรสมาคม. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๓๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙. เล่มที่ ๑๒ กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. ๒๕๔๙.

พระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๓๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙. เล่มที่ ๑๒ กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. ๒๕๔๙.

หนังสือทั่วไป

คณะกรรมการวิชาไทยศึกษา ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. ไทยศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๗.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๕๗.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๑.

ธีรพงษ์ มหาวิโร และฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์เดอะบุคส์. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์. ๒๕๕๕.

นพมาศ อึ้งพระ. วิถีทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

ปฐม ทรัพย์เจริญ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๕๓.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย. พิมพ์ครั้งที่ ๓๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธีม. ๒๕๕๕.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๙.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา. ๒๕๕๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ ๒๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวย จำกัด. ๒๕๕๙.

พระไพศาล วิสาโล. พุทธศาสนาไทยในอนาคต แนวโน้มและทางออกจากวิกฤต. พิมพ์ครั้งที่ ๔.

กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง. ๒๕๕๙.

พัชรินทร์สิริสุนทร. แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค และการประยุกต์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวีพริ้นท์ (๑๙๙๑) จำกัด. ๒๕๕๖.

ยุค ศรีอาริยะ. วิเคราะห์ระบบโลกในสหัสวรรษใหม่. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิถีทรรศน์ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. ๒๕๕๖.

รงค์ ประพันธ์พงศ์. ค่านิยมแบบไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด. ๒๕๕๘.

วิสันต์ ทำวสูงเนิน.๙๙ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท คำสอนของพ่อหลวง. นนทบุรี: หมู่บ้านบัวทองธานี. ม.ม.ป.

แสง จันทรงาม. อริยสัจ ๔. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสร้างสรรค์บุ๊คส์ จำกัด. ๒๕๕๔.

สุพัตรา สุภาพ. *ปัญหาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. ๒๕๔๕.

อนุชาติ พวงสำลี. *พลเมืองไทย ณ จุดเปลี่ยนศตวรรษ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม. ๒๕๔๓.

อารี จำปาภายและคณะ. *ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ณ ปี ๒๕๕๘*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เด็อนตุลา. ๒๕๕๘.

หนังสือแปล

เจมส์มาร์ติน. *โลกแห่งศตวรรษที่ ๒๑. THE MEANING OF THE ๒๑st CENTURY*. (ภาพร, แปล). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น.๒๐๑๐.

ALBERT EINSTEIN. *The Word As I See It*. *โลกที่ข้าพเจ้ามองเห็น*. (สรวงอัปสร กสิกรานันท์, แปล). นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด การพิมพ์. ๒๕๕๘.

เว็บไซต์

วิกิพีเดีย สารานุกรม,๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑,<<https://th.wikipedia.org/wiki/ศตวรรษ>>(๑๓ July๒๐๑๘)